

global witness

ថ្លៃប្រណិត

តម្រូវការរបស់ចិននូវគ្រឿងសង្ហារឹមពីឈើក្រហមប្រណិត កំពុងបញ្ចុះប្រតិបត្តិការរត់ពន្ធលើរាប់លានដុល្លារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ថ្ងៃ សុក្រ ទី 6 ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ 2015

របាយការណ៍របស់ គួបល វីតណេស ថ្មីមួយបង្ហាញថា ការរក់និយមសង្ហារឹម ហុងមុ ពីឈើក្រហម កំពុងបញ្ចុះជំនួញឈើខុសច្បាប់ក្នុងជួររងដីតរាប់លានដុល្លារទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា។ ថ្លៃប្រណិត គឺជាលទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេតសម្ងាត់រយៈពេលប្រាំបីខែ អំពីការមាញឹកចំពោះឈើប្រណិតចុងក្រោយរបស់កម្ពុជា។ របាយការណ៍កត់ត្រាអំពីរបៀបដែលមហាសេដ្ឋីកម្ពុជា ឧកញ៉ា ទ្រី ភាព គឺជាអ្នកដឹកនាំនៃបណ្តាញការកាប់ឈើខុសច្បាប់មួយ ដែលផ្អែកលើការសមគំនិតរបស់មន្ត្រីពីរដ្ឋាភិបាល ទាហាន ប៉ូលីស និងគយ ដើម្បីឈូសឆាយឈើកម្រដូចជា ក្រញូង ដូងឈើដោយលួចលាក់ទូទាំងប្រទេស និងផ្ទុកឈើទាំងនោះលើទូកឆ្ពោះទៅទីក្រុងហុងកុង។

មីហ្គេន មែកខលណេស នៃ គួបល វីតណេស បាននិយាយថា “អ្នកទិញគ្រែបួនជ្រុង និងតុតតប្រយោជន៍ដ៏មានតម្លៃក្នុងប្រទេសចិន ប្រហែលអាចចំណាយប្រាក់ឥតប្រយោជន៍ដោយមិនដឹងខ្លួន លើអ្វីដែលគ្រាន់តែអាចត្រូវបានពណ៌នាថាជា បង់ដំឈើ។ ទ្រី ភាព និងបណ្តាញរបស់គាត់ កំពុងបំផ្លិចបំផ្លាញព្រៃឈើចុងក្រោយរបស់ប្រទេសកម្ពុជា និងកំពុងលួចប្លន់សហគមន៍ជនជាតិភាគតិចនូវជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគេ។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ បណ្តាមន្ត្រីដែលគួរតែកំពុងបញ្ឈប់ពួកគេ បែរជាកំពុងរួមគំនិតដើម្បីធានាថាឈើរត់ពន្ធធ្វើដំណើរដោយសុវត្ថិភាព ហើយត្រូវបាននាំចេញហាក់បីដូចជាឈើស្របច្បាប់។”

ទោះបីជាច្បាប់ដ៏តឹងរ៉ឹងការពារប្រភេទពូជឈើកម្រ និងប្រណិតមានសុពលភាពចាប់តាំងពីឆ្នាំ 2002 ក៏ដោយ ក៏ក្រុមហ៊ុន ទ្រី ភាព កំពុងតែនាំចេញឈើច្រើនរហូតដល់ 900 ម៉ែត្រត្រីគុណ ពីកំពង់ផែអន្តរជាតិក្រុងព្រះសីហនុជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ ជារួម 85 ភាគរយនៃការនាំចេញឈើរបស់ប្រទេសកម្ពុជា គឺឆ្ពោះទៅប្រទេសចិន ដោយមានកំណើនការនាំចេញឈើ ហុងមុ 150 ភាគរយរវាងឆ្នាំ 2013 និង 2014។

ឧកញ៉ា ទ្រី ភាព គឺជាម្នាក់ក្នុងចំណោមមហាសេដ្ឋីដ៏លេចធ្លោបំផុតរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ហើយពីមុនគឺជាទីប្រឹក្សាផ្ទាល់នាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន។ គាត់កាន់កាប់ដីសម្បទានសរុប 29,589 ហិកតា - មួយភាគបួននៃទំហំដីទីក្រុងហុងកុង។ កិច្ចសម្ភាសន៍ជាមួយប្រភពជិតស្និទ្ធក្នុងរដ្ឋាភិបាល និងឧស្សាហកម្ម ដោយរួមទាំងមនុស្សដែលស្ថិតលើបញ្ជីរដ្ឋប្រវត្តិផ្ទាល់របស់ ទ្រី ភាព បង្ហាញអំពីរបៀបដែលអ្នកកាប់ឈើក្នុងបណ្តាញរបស់គាត់ ត្រូវបានផ្តល់ជូននូវការធ្វើដំណើរដោយសុវត្ថិភាព ត្រូវបានការពារពីការរឹបអូសឈើ ឬការពិន័យដោយ

សារប្រព័ន្ធនៃអំពើពុករលួយចាក់បូសគល់។ ក្រុមហ៊ុន ទ្រី ភាព ក៏ត្រូវបានផ្តល់ជូនសិទ្ធិផ្តាច់មុខទិញឈើ ដែលបានរឹបអូសដោយភ្នាក់ងារអនុវត្តច្បាប់ ដើម្បីលក់បន្ត និងនាំចេញយកចំណេញ។

ដោយបានបញ្ជាក់ថាជាម្នាក់ក្នុងចំណោមឈ្មួញកណ្តាលរបស់ ទ្រី ភាព លោក ហាម ហ៊ុយ គឺជាឧត្តមសេនីយ៍ ផ្កាយពីរកងអង្គរក្សកងពលតូចលេខ៧០ របស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី ដែលត្រូវបានបញ្ជាក់ថាគឺជាការទំនាក់ទំនងដ៏ ជិតស្និទ្ធរបស់ក្រុមហ៊ុន ជាមួយកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ អ្នកស៊ើបការណ៍ជាច្រើនក៏បាន ពណ៌នាផងដែរអំពីទំនាក់ទំនងដ៏ជិតស្និទ្ធរបស់មហាសេដ្ឋីនេះ ជាមួយមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន និងរដ្ឋបាលព្រៃ ឈើ។

មែកខលណេស បាននិយាយថា “ការវាយប្រហាររបស់ក្រុមហ៊ុន ទ្រី ភាព លើព្រៃឈើចុងក្រោយរបស់ កម្ពុជា គឺស្មើនឹងការលួចប្លន់ទាំងកណ្តាលថ្ងៃត្រង់។ ក្រុមហ៊ុនកំពុងរំលោភមាក់ងាយជាទម្លាប់ និងយ៉ាង គឃើសលើច្បាប់ដែលមានបំណងការពារប្រជាជនកម្ពុជា និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដែលពួកគេពឹងផ្អែកលើ។ នេះ គឺជាគំរូមួយផ្សេងទៀតពីប្រទេសកម្ពុជា ស្តីអំពីអំណាចនយោបាយ និងផលប្រយោជន៍អាជីវកម្ម ធ្វើឲ្យចុះ ខ្សោយសិទ្ធិរបស់ពលរដ្ឋ និងការចាប់ក្តាប់លក់ដុំនូវធនធានធម្មជាតិរបស់ប្រទេស ដោយពួកវាជនកាន់ អំណាចរបស់ប្រទេស។”

នៅកំពង់ផែអន្តរជាតិក្រុងព្រះសីហនុរបស់ប្រទេសកម្ពុជា គួបល វីតណេស បានទទួលឯកសារដឹកជញ្ជូនជា ច្រើនច្បាប់ សម្រាប់ឈើដែលមានតម្លៃរហូតដល់ 5.6 លានដុល្លារអាមេរិក សម្រាប់ឈើពីរគំនរ ដែលបាននាំ ចេញដោយក្រុមហ៊ុន ទ្រី ភាព ទៅកាន់ក្រុមហ៊ុន Kin Chung Transportation Company ក្នុងទីក្រុងហុងកុង។ ការស៊ើបអង្កេតអំពីក្រុមហ៊ុននេះបានបង្ហាញថា ក្រុមហ៊ុននេះមានភាគហ៊ុនដើមទុនត្រឹមតែ 2.00 ដុល្លារ ហុងកុងប៉ុណ្ណោះ និងមិនមានវត្តមានជាសាធារណៈក្នុងឋានៈជាក្រុមហ៊ុនជំនួញឈើមួយឡើយ។ នៅពេល ដែលបាននិយាយទៅកាន់ នាយករបស់ក្រុមហ៊ុនបានអះអាងបញ្ជាក់ថាមិនស្គាល់ក្រុមហ៊ុន ទ្រី ភាព ហើយ មិនមានយោបល់ពីមូលហេតុដែលក្រុមហ៊ុនរបស់ខ្លួនបានពាក់ព័ន្ធនឹងការនាំចូលនេះ។ គួបល វីតណេស ក៏ បានសរសេរលិខិតជូន ឧកញ៉ា ទ្រី ភាព និងឧត្តមសេនីយ៍ ហាម ហ៊ុយ ដោយស្នើសុំយោបល់របស់ពួកគេលើ ភស្តុតាងដែលបានបង្ហាញជូនក្នុងវ័យប្រណិត តែមិនបានទទួលការឆ្លើយតប។

ការស៊ើបអង្កេតទាំងនេះបង្ហាញថា ឈើណាមួយដែលចាកចេញពីប្រទេសកម្ពុជា គួរតែត្រូវបានចាត់ទុកថា មានការសង្ស័យខ្ពស់ ទោះបីជាត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងទេណីរមានត្រាអនុម័តរបស់រដ្ឋាភិបាលក៏ដោយ។ ឈើ របស់ក្រុមហ៊ុន ទ្រី ភាព ពុំគួរត្រូវបានចាត់ទុកថាស្របច្បាប់ឡើយ ដោយសារ៖

- ក្រុមហ៊ុន និងបុគ្គលម្ចីន្តរបស់ក្រុមហ៊ុន ពង្រាយកម្មករដែលអមដំណើរដោយភ្នាក់ងារអនុវត្តច្បាប់ របស់រដ្ឋាភិបាល ឲ្យស្វែងរកឈើកម្រិតប្រណិត ក្រព្វ ដែលរដ្ឋាភិបាលបានហាមប្រាមពីការ ប្រមូលផល និងការនាំចេញក្នុងឆ្នាំ 2013។ ប្រភេទពូជនេះ ក៏ត្រូវបានការពារក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិ ដែលបានចុះបញ្ជីដោយអនុសញ្ញាស្តីពីពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ លើប្រភេទពូជរងគ្រោះថ្នាក់ នៃសត្វ និងរុក្ខជាតិក្នុងព្រៃឆ្នាំ 2013
- ក្រុមហ៊ុនកំពុងធ្វើឲ្យហិនហោចព្រៃក្នុងដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច - ដែលជាប្រព័ន្ធកម្មសន្យាមួយមាន បំណងមិនមែនសម្រាប់ការកាប់ឈើ តែសម្រាប់កសិកម្មទ្រង់ទ្រាយធំ។ គ្មានដីសម្បទានណាមួយ

របស់ក្រុមហ៊ុន គួរតែត្រូវបានចាត់ទុកថាស្របច្បាប់ឡើយ ដោយសារពួកគេគ្រប់គ្រងដីព្រៃធំជាង កម្រិតទំហំអតិបរមា និងមិនបានទទួលការប្រឹក្សាសហគមន៍ចាំបាច់។ ដីសម្បទានជិត 20,000 ហិកតាក្នុងខ្សែនាគរវិជ័យ ដែលជាជម្រករបស់ប្រជាជនជនជាតិភាគតិច និងរុក្ខជាតិ ព្រមទាំង ប្រភេទពូជសត្វរងគ្រោះថ្នាក់ជាច្រើន ត្រូវបានយកពីក្រុមហ៊ុនវិញដោយរដ្ឋាភិបាលនាចុងឆ្នាំ 2014

- ក្រុមហ៊ុន ក៏កំពុងប្រើប្រាស់អាជ្ញាប័ណ្ណដីសម្បទានរបស់ខ្លួន ដើម្បីឈូសឆាយឈើហួសពីព្រំដែន កំណត់ **លាងឈើមានតម្លៃ និងឈើដែលត្រូវបានការពារតំបន់ជុំវិញ**
- ក្រុមហ៊ុនកំពុងនាំចេញ **ទម្រង់នៃឈើដែលបានហាមប្រាមសម្រាប់ការនាំចេញ** ដែលមានដូចជា ឈើមិនទាន់កែច្នៃ និងឈើអារអង្កត់ផ្ចិតកម្រស្រស់ជាង 25 សង់ទីម៉ែត្រ។

មែកខលណេស បានពន្យល់ថា “វិធានការណ៍បន្ទាន់ គឺត្រូវការចាំបាច់ដើម្បីបញ្ចៀសការបំផ្លិចបំផ្លាញកន្លែង រស់នៅរបស់ព្រៃឈើសំខាន់ៗ និងជីវភាពរស់នៅរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានដែលពឹងផ្អែកលើពួកវា។ រាជរដ្ឋា ភិបាលកម្ពុជា ត្រូវតែពិនិត្យដោះស្រាយជាបន្ទាន់នូវការកាប់ឈើខុសច្បាប់ និងការពារកាន់តែប្រសើរនូវឈើ រងគ្រោះថ្នាក់ និងសិទ្ធិរបស់សហគមន៍ដែលពឹងផ្អែកលើព្រៃឈើ។ រដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវចាត់វិធានការណ៍បន្ទាន់ ផងដែរដើម្បីស៊ើបអង្កេតភស្តុតាងថា ឧកញ៉ា ទ្រី ភាព និងអ្នកទាំងឡាយដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ គាត់ ពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពខុសច្បាប់ជាច្រើន។ អាជ្ញាធរក្នុងទីក្រុងហុងកុង និងចិនដីគោក គួរព្យួរការនាំចូល ប្រភេទពូជឈើ *ហុងមុ* កម្រទាំងអស់ពីប្រទេសកម្ពុជា និងឧទ្ទេសនាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ដែលហាមប្រាមការ នាំចូល ជំនួញ និងការកែច្នៃឈើដែលបានប្រមូលផលដោយខុសច្បាប់ ព្រមទាំង ផលិតផលដែលបានពីឈើ ទាំងនេះ។”

/ចប់

ទំនាក់ទំនង៖

មីហ្គេន មែកខលណេស ប្រធានដឹកនាំយុទ្ធនាការ - ដី +44(0)2074925845 / +44(0)7540891837

mmacinnnes@globalwitness.org

អេលីស ហេរីសុន ទីប្រឹក្សាទំនាក់ទំនង +44(0)2074925890 / +44(0)7841338792

aharrison@globalwitness.org